

**Protokół nr 6/2021 z posiedzenia Komisji Zdrowia, Spraw Społecznych i Bezpieczeństwa
z dnia 8.03.2021 r.**

Posiedzenie odbyło się w sali sesyjnej Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach.

Otwarcia i stwierdzenia prawomocności posiedzenia komisji dokonał Przewodniczący Komisji – Pan Rafał Świerk.

Obecni według listy obecności.

W posiedzeniu Komisji wzięli udział:

- **p. Adam Trzebinczyk** – Drugi Zastępca Prezydenta Miasta
- **p. Janusz Kalafarski** – Naczelnik Wydziału Rozwoju i Spraw Społecznych
- **p. Agnieszka Kilka** – Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Świętochłowicach
- **p. Aldona Góralczyk - Lasota** – Kierownik Oddziału Terapii Uzależnienia od Alkoholu
- **p. Magdalena Domańska - Rosin** – Dyrektor Centrum Integracji Społecznej w Świętochłowicach

Omówiono następujące tematy:

1. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych w mieście.

Radna - Pani Jadwiga Garbaciok przedstawiła informacje dotyczące działania i prac Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Komisja spotykała się 2/3 razy w miesiącu; do jej głównych zadań należało motywowanie oraz zachęcanie podopiecznych do podjęcia się leczenia. Radna wspomniała o trudnościach w prowadzeniu działalności Komisji związanych z trwającą od roku pandemią wirusa COVID-19, które jednak po czasie udało się zniwelować i nadrobić. Następnie przedstawiono projekt dotyczący przydzielania środków finansowych z ramienia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, który prezentuje się następująco:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Świętochłowicach – 130 tys. zł.,
- Miejski Zarząd Oświaty – 75 tys. zł.,
- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie "Przystań" – 30 tys. zł.,
- Wydział Rozwoju i Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach – 635 tys. zł.,

- Izba Wytrzeźwień – 200 tys. zł.,
- Centrum Integracji Społecznej w Świętochłowicach – 9 tys. zł.,
- Ośrodek Sportu i Rekreacji Społecznej – 24 tys. zł.,
- Pozostałe środki – 190 tys. zł. – zostały przeznaczone na konkursy, na które obecnie przyjmowane są zgłoszenia.

Odbyło się również spotkanie z przedstawicielami branży gastronomicznej w sprawie anulowania rocznej koncesji dla przedsiębiorców. Świętochłowiccy radni jednogłośnie podjęli uchwałę w sprawie zwolnienia i zwrotu opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży w roku 2021.

Przewodniczący Komisji - Pan Rafał Świerk poprosił Kierownik Oddziału Terapii Uzależnienia od Alkoholu o przedstawienie strategii, dywersyfikację, jak wygląda sytuacja w Oddziale oraz jak zmieniły się problemy.

Kierownik Oddziału Terapii Uzależnienia od Alkoholu – Aldona Góralczyk-Lasota przedstawiła czym zajmuje się jej oddział, a dokładniej leczeniem osób ze spektrum uzależnień, głównie związanych z nadużywaniem alkoholu, ale też uzależnień mieszanych. W związku z pandemią COVID-19, która rozpoczęła się w marcu zeszłego, tj. 2020 r. konieczne było wprowadzenie zmian w funkcjonowaniu dwóch oddziałów – Oddziału Dziennego Leczenia Uzależnień i Oddziału Stacjonarnego – a także poradni, tak by mieszkańcy Świętochłowic, jak i okolicznych miast, którzy korzystają z pomocy w tych punktach w jak najmniejszym stopniu odczuli wszelkie niedogodności związane z pandemią. Zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego, konsultantów wojewódzkich i Ministerstwa Zdrowia w okresie od 16 marca do 25 maja 2020 roku zostały wstrzymane przyjęcia oraz leczenie pacjentów w podległych ośrodkach, w tym w Dziennym Oddziale Leczenia Uzależnień. Od 25 maja możliwy był powrót do stacjonarnej pracy z pacjentami – z zachowaniem ostrego reżimu sanitarnego – która trwa do chwili obecnej. W ambulatorium, Ośrodku Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wprowadzono teleporadę na okres 2 miesięcy, zdając sobie jednak sprawę ze skali problemu i potrzeb pacjentów ośrodki te możliwie szybko wprowadziły tryb pracy hybrydowej, gdzie część pacjentów była przyjmowana w kontakcie bezpośrednim - część w formie porad telefonicznych. Wszyscy pacjenci, którzy po raz pierwszy zgłosili się do ośrodka po pomoc, poradę byli przyjmowani w kontakcie bezpośrednim. Dotyczy to także osób, które wykazały, iż teleporada jest dla nich niewystarczającą formą pomocy, jak również pacjentów wskazanych przez specjalistów. Tym samym liczba teleporad od maja 2020 roku do chwili obecnej ulega stopniowo zmniejszeniu i na dzień dzisiejszy jest to mniej niż 30%

ogółu udzielanych wszystkich świadczeń w poradni. Oddział Stacjonarny przez cały ten okres przyjmował pacjentów, jednak ze względu na warunki lokalowe zmniejszono liczbę miejsc do 80%. Na wypadek wystąpienia zakażenia wirusem wśród podopiecznych Oddziału - utworzono izolatkę dla pacjentów w 3-osobowym pokoju.

Efekty działalności Poradni:

- przyjęto 634 osoby (w porównaniu do 2019 roku, gdy przyjęto 699 osób),
- najliczniejszą grupę stanowią osoby z zaburzeniami w spożywaniu alkoholu – 465 osób, z czego blisko 250 to osoby, które zgłosiły się do Poradni po raz pierwszy,
- 51 osób to pacjenci z rozpoznaniem uzależnienia mieszanego, czyli od kilku substancji psychoaktywnych, w tym od alkoholu,
- 118 osób to członkowie rodzin osób mających problem z alkoholem,
- udzielono blisko 6000 tys. porad w 2020 roku, w tym 4800 porad terapeutycznych, i 1150 porad lekarskich,
- 351 osób wzięło udział w psychoterapii indywidualnej,
- 39 osób uczestniczyło w terapii grupowej (wynik spowodowany jest ograniczeniami związanymi z zachowaniem reżimu sanitarnego).

Efekty działalności Oddziału Stacjonarnego:

- przyjęto 128 pacjentów do leczenia stacjonarnego,
- 71 pacjentów leczyc się w Dziennym Oddziale Leczenia Uzależnień.

Od maja 2020 roku (dwumiesięczne opóźnienie wynika z ograniczeń spowodowanych pandemią COVID-19) Oddział realizował program, początkowo w formie zdalnej, a od września w formie kontaktu bezpośredniego, którego jednym z kluczowych elementów jest „Grupa Redukcji Szkód”, czyli grupa dla pacjentów, którzy są poza systemem leczenia i nie kwalifikują się do standardowych programów psychoterapii, m.in. z powodu deficytów poznawczych, uszkodzenia ośrodkowego układu nerwowego, innych chorób współistniejących, jak również dla osób, które wielokrotnie, bezskutecznie brały udział w psychoterapii i nie są w stanie wytrwać w abstinencji. Program udało się zrealizować w wymiarze 268 godzin świadczeń terapeutycznych oraz 25 godz. konsultacji z lekarzem psychiatrą. W tym czasie pacjenci byli objęci opieką pielęgniarską.

Reasumując Oddział Terapii uzależnienia od alkoholu działał przez cały okres trwania pandemii, zgodnie z obowiązującymi obostrzeniami i zachowaniem reżimu sanitarnego, dążąc do jak najszybszego powrotu do spotkań bezpośrednich z pacjentami, dla których stanowią one kluczową pomoc w walce z nałogami.

Przewodniczący Komisji - Pan Rafał Świerk poprosił Dyrektora Centrum Integracji Społecznej w Świętochłowicach – Magdalenę Domańską-Rosin – o przedstawienie uwag.

Dyrektor Centrum Integracji Społecznej w Świętochłowicach – Magdalena Domańska-Rosin przedstawiła podsumowanie z działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za 2020 rok:

- przyjęto 119 wniosków ws. o leczenie odwykowe,
- biegli sądowi sporządzili 47 opinii,
- w okresie od stycznia do grudnia odbyły się 32 posiedzenia Komisji,
- był czas, w którym Komisja musiała zawiesić swoją działalność – było to spowodowane trwającą pandemią COVID-19 – jednak, gdy tylko było to możliwe Komisja wznowiła swoją pracę i od tego momentu spotykała się średnio 3x w miesiącu,
- Komisja koordynowała konkursy, w ramach których m.in. Stowarzyszenie Klub Abstynenta „Spróbuj z nami” otrzymało 40 tys. zł.,
- zapewniono opiekę, wychowanie dzieci ze świetlicy socjoterapeutycznej,
- przeprowadzono Akcję „Lato”,
- Fundacja Polskich Rodzin otrzymała na swą działalność 80 tys. zł.,
- Fundacja „Sport travel” – otrzymała 30 tys. zł.,

Ponadto Centrum Integracji Społecznej w Świętochłowicach zrealizowało 2 projekty:

- „Wakacyjny Patrol – narkotyki złudne szczęście” – w którym uczestniczyło 200 os.,
- „Jeśli % to tylko te dobre – daj z siebie 100% w turnieju FIFY” – w którym udział wzięło 150 os.

W 2020 roku udało się przeprowadzić również szkolenie wyjazdowe dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Jest to szkolenie, w którym raz w roku członkowie powinni uczestniczyć.

Radna - Pani Jadwiga Garbaciok podkreśliła ogromną rolę Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Pochwaliła zróżnicowanie oraz ilość programów i projektów realizowanych przez Komisję, jak również pracę samych specjalistów ośrodków terapeutycznych, których działania przynoszą bardzo dobre wyniki.

Radny – Łukasz Respondek skierował pytanie do Kierownika Oddziału Terapii Uzależnienia od Alkoholu – Aldony Góralczyk-Lasoty. Poprosił o konsekwencje dotyczące uzależnień wśród mieszkańców, jakie przyniosła pandemia COVID-19. Zapytał o to jak wyglądają liczby w stosunku do poprzednich lat oraz jak wygląda sytuacja w Świętochłowicach w porównaniu

do miast ościennych - czy Świętochłowice są niechlubnym przypadkiem w kwestii procentu osób, którym udziela się pomocy np. w porównaniu do sąsiedniego Chorzowa i Rudy Śląskiej. **Kierownik Oddziału Terapii Uzależnienia od Alkoholu – Aldona Góralczyk-Lasota** odpowiedziała, iż nie jest w stanie na ten moment przytoczyć konkretnych danych liczbowych w miastach ościennych, natomiast zaznaczyła, że Świętochłowice nie są „niechlubną wyspą” na mapie uzależnień. Zgodnie z danymi, nie zauważono znaczącego wzrostu wśród osób zgłaszających problem z uzależnieniami, od kilku lat utrzymują się na podobnym poziomie. W kwestii skutków pandemii i jej wpływu na uzależnienie się od alkoholu wśród mieszkańców, efekty zobaczymy dopiero po latach. Uzależnienie to jest proces, który rozwija się miesiące, a nawet lata, zatem te osoby, które radzą sobie ze stresem, lękiem, strachem oraz napięciem i wszystkim tym co dzieje się w związku ze stanem epidemicznym nie zdają sobie na ten moment sprawy z narastającego problemu. Skutki działania pandemii są dopiero przed nami i lata 2021-2022 będą kluczowe w tym temacie.

Radny – Artur Pawłowski zapytał o przekrój wiekowy wśród zgłaszających się pacjentów.

Kierownik Oddziału Terapii Uzależnienia od Alkoholu – Aldona Góralczyk-Lasota odpowiedziała, iż ośrodek jest skierowany do osób dorosłych - od osiągnięcia pełnoletności, czyli 18 roku życia do 70+. Największy problem zauważalny jest w grupie pacjentów w przedziale między 30. a 50. rokiem życia.

Przewodniczący Komisji - Pan Rafał Świerk zgodził się z Panią Aldoną Góralczyk-Lasotą – Kierownik Oddziału Terapii Uzależnienia od Alkoholu – z tym, że fala problemów związanych z uzależnieniem od alkoholu, jako jednym ze skutków pandemii COVID-19 jest dopiero przed nami i może się ujawnić w drugiej połowie obecnego 2021 roku, lub w trakcie 2022 roku. Przewodniczący wskazał, iż w zakresie nieuzależnieniowych postaci depresji zauważył wzrost przypadków. Wzrasta liczba osób, które próbują leczyć skutki pandemii spożywaniem alkoholu, początkowo w niedużej ilości, która z czasem jest zwiększana. Zaznaczył, że znaczna liczba osób nie zdaje sobie sprawy z narastającego problemu ze spożywaniem alkoholu. Sytuacja pandemiczna powoduje, że problem uzależnień się jeszcze bardziej zaostrzy, ponieważ nieraz jest to jedyna rozrywka, która pomaga ludziom zmienić myślenie i poprawić humor. Przewodniczący zauważył, że jest to bardzo zdradliwe i niejednokrotnie wzmacnia stres.

2. Realizacja zadań statutowych Ośrodka Pomocy Społecznej w mieście.

Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Świętochłowicach – Agnieszka Kilka przedstawiła informacje dotyczące realizacji zadań statutowych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Świętochłowicach, które stanowią załącznik nr 1 do protokołu.

Przedmiotowy dokument zawiera m.in. informacje dotyczące:

- realizacji zadań statutowych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Świętochłowicach,
- konieczności przeorganizowania prac Ośrodka Pomocy Społecznej w 2020 roku z powodu pandemii COVID-19,
- niezmiennej działalności podmiotów realizujących usługi opiekuńcze,
- wsparciu i pracy z usamodzielnianym wychowankiem,
- pieczy zastępczej,
- Punkcie Wsparcia „Tęcza”,
- udziału w programach i projektach, w tym „Polski Bon Turystyczny” , do którego zgłoszono 80 uprawnionych osób.

Wraz z początkiem pandemii zauważono, że podopieczni boją się bezpośredniego kontaktu z opiekunami, w związku z czym podjęto kroki, by zapewnić pełną ochronę i bezpieczeństwo obu ze stron. Kolejnym problemem okazało się zamknięcie Domów Pomocy Społecznej, co uniemożliwiło przekazywanie do tych placówek osób starszych. Z czasem sytuacja ustabilizowała się dzięki stopniowemu otwieraniu się tych ośrodków oraz dzięki zachowaniu reżimu sanitarnego podczas przenoszenia do Domów Pomocy Społecznej podopiecznych. Wszystkie statutowe zadania Ośrodka Pomocy Społecznej w Świętochłowicach były realizowane na bieżąco, bez większych przestojów, choć zdarzały się przypadki odbycia kwarantanny i zachorowania przez pracowników Ośrodka.

Przewodniczący Komisji - Pan Rafał Świerk zauważył, iż podobna sytuacja wśród pracowników miała miejsce w Domu „Złota Jesień”, gdzie zdarzały się dni, gdy obecne w pracy było tylko 2 osoby. Przewodniczący potwierdził, że pacjenci boją się wizyty bezpośredniej w poradni, czy też specjalistycznych ośrodkach, choć łatwiej o zachorowanie w miejscach, takich jak duże sklepy spożywcze, niż w odkażanych poradniach. Na własnym przykładzie wskazał, że z 30 pacjentów – 30%, t.j. 10. pacjentów – przyjmuje bezpośrednio. Przewodniczący wierzy, że z czasem sytuacja ulegnie poprawie, ponieważ ludzie są coraz bardziej świadomi panującej sytuacji oraz zagrożenia wirusem COVID-19. Nadzieję stanowi również szczepionka. Przytoczono także anegdotę dotyczącą zakładu kolejowego, w którym przeprowadzono przesiew pracowników, w wyniku którego okazało się, że w wielotysięcznym zakładzie blisko 54% przechorowało COVID-19 bezobjawowo. Przewodniczący zauważył, że z czasem liczba osób zaszczepionych w połączeniu z osobami, które przechorowały wirusa bezobjawowo oraz tzw. „ozdrowieńcami” daje szansę na stopniowe stabilizowanie się sytuacji pandemicznej w kraju.

Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Świętochłowicach – Agnieszka Kilka zaznaczyła, iż nie zauważono wzrostu liczby dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej stale pracowali z podopiecznymi z rodzin, by umożliwić powrót dzieci do ich domów z tych placówek. Komplikacją okazało się zawieszenie działalności przez większość ośrodków szkolno-wychowawczych, przez co część z przebywających tam dzieci zmagających się z problemami była zmuszona wrócić do domów. Sytuacja ta spowodowała, iż pracownicy Ośrodka musieli położyć nacisk na większą kontrolę i pracę z podopiecznymi i ich rodzinami. Trudności w funkcjonowaniu tych placówek trwały od marca do września. Ośrodek Pomocy Społecznej przystąpił również do kilku programów, w tym realizowanego wspólnie z Centrum Integracji Społecznej w Świętochłowicach oraz dotyczącego rodzin zastępczych. Po raz pierwszy Ośrodkowi udało się również pozyskać środki na Asystenta ds. Osób Niepełnosprawnych. W kwestii osób niepełnosprawnych, większość placówek i ośrodków nie mogła realizować turnusów rehabilitacyjnych. Zauważono również, że osoby te zaczęły się stopniowo wycofywać z wniosków o tzw. zmniejszenie barier fizycznych występujących w ich otoczeniu, ponieważ bały się m.in. możliwości zarażenia się wirusem COVID-19 od ekipy budowlanej. Zadania pracowników terenowych realizowane były na niezmiennych zasadach. Sporadycznie prowadzono również wywiad telefoniczny, głównie wśród znanych Ośrodkowi Pomocy Społecznej rodzin.

Przewodniczący Komisji - Pan Rafał Świerk zaznaczył, że podobnie jak we wszystkich formach życia społecznego Ośrodek Pomocy dostosował się do panujących warunków.

3. Sprawy bieżące.

Brak uwag.

Przewodniczący Komisji podziękował zgromadzonym za spotkanie, po czym posiedzenie zamknięto.

Na tym protokół zakończono.

Przewodniczący Komisji

Rafał Świerk

Protokołowała: Aleksandra Łyszczarz

Aleksandra Łyszczarz